

KOMENTOSILTA

Kestävän sivistyksen rehtoriverkosto

Komentosilta-hanke: 1.1.2025-28.2.2027

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Päivänkorento

**majava, raakku vai
kilkki?**

Päivänkorento

Aikuinen elää päivän tai pari.
Lentokykyinen esiaikuinen (subimago)
muutaman tunnin.
Tavoitteena ainoastaan parvessa biletys
ja suvunjatkaminen.

Kilkki

Glasiiaalirelikti, joka päätti jo Ancyclus-
järvivaiheessa olla piittaamatta ajan
kulusta. Kilkki ei henkilöidy vaan
jatkaa kitiinikuorisena
henkilövaihdoksista huolimatta.

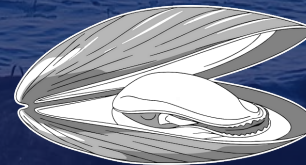
Majava

Miettii tätä ja tulevaa talvea rakentamalla pesän,
josta on useampi uloskäynti. Viihtyy pysyvässä
parisuhteessa. Monesti jälkeläisetkin samassa
kommuunissa.

Raakku

Näkee vuosikymmenten taakse ja eteen.
Järkähtämätön ja pysyvä, mutta herkkä
ympäristön muutoksille.

Päivänkorento *Havahtuminen*

Kestävyys aletaan tunnistaa tärkeäksi, mutta yhteinen suunta ja kieli ovat vielä muotoutumassa. Työtä tehdään osin yksittäisten ihmisten varassa.

Kilkki

Toiminta kestää muutoksia

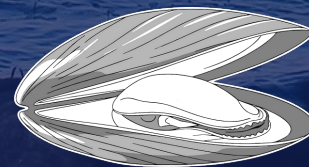
Kestävyys on sisäänrakennettu toimintakulttuuriin. Koulu toimii verkostoissa, jakaa osaamistaan ja tukee myös muita.

Raakku

Pitkäjänteinen vakiintuminen

Kestävyys on osa normaalia johtamista ja arkea. Toiminta on systemaattista, dokumentoitua, mutta ei kestä isoa henkilöstön vaihtuvuutta.

Majava *Rakentaminen*

Kestävyys näkyy jo päätöksissä ja arjen käytännöissä. Rakenteita ja vastuita on rakennettu, ja toimintaa kehitetään tietoisesti.

Riitta-Mari Punkki- Heikkinen

Rehtori | Oulun Suomalaisen Yhteiskoulun lukio

*Rehtorin testamentti –
mitä jätän jälkeeni?*

Rehtoreiden tunnistamia haasteita kestävyyden edistämiseksi

“Näitä asioita on käyty läpi hankkeissa jo ainakin kymmenen vuotta, mutta tuulta ei saada riittävästi purjeisiin. Olisi hienoa tehdä tällaiset kestävyttä alleviivaavat projektit ja verkostot tulevaisuudessa tarpeettomiksi.”

“Työ sirpaloituu, kun vaatimukset kasautuvat ilman yhteistä priorisointia, selkeitä linjauksia tai riittävää resursointia. Kuntatason etäisyys koulun arjesta ja hallintokuntien välisen yhteistyön puute vaikeuttavat pitkäjänteistä johtamista.”

“Kestävydestä puhutaan paljon, mutta ei ole aina selvää mistä edes puhutaan, miten se liittyy koulun perustehtävään ja opetussuunnitelman kokonaisuuteen.”

“Kestävyys tuo johtamiseen uusia vaatimuksia, joihin ei aina ole osaamista tai tukea. Ilman selkeitä rakenteita kestävyys jää helposti muiden tehtävien varjoon ja vaikeuttaa työn kokonaisuuden hallintaa.”

Komentosilta-verkoston tavoitteenamme on tukea rehtoreita nostamaan kestävyys kölin alta koulun toimintakulttuurin keskiöön.

Miksi kestävyysteema ja juuri rehtorit?

- Kouluilla on keskeinen rooli tulevaisuuden toimintakyvyn, osallisuuden ja toivon vahvistajina tilanteessa, jossa ympäristökriisi, demokratian murros ja lisääntyvä yhteiskunnallinen epävarmuus asettavat koulutukselle ja johtamiselle uusia vaatimuksia.
- Sitoutunut johto on avainasemassa mahdollistamaan koulutason muutoksia ja toimimaan linkkinä ympäröivään yhteiskuntaan.

Kestävyydestä tulee tehdä johdettavaa tunnistamalla työn reunaehdot: aika, resurssit, kuormitus ja todelliset vaikutusmahdollisuudet.

Tuulta purjeisiin!

Koemme, että kestävyysteema kaipaa monikanavaista ääntä, raikasta viestintää ja vaikuttamista eri tasoilla.

Olemme juuri julkaisseet **kestävän koulun toimenpidesuosituksset perusopetuksen ja lukiokoulutuksen ohjaukseen**. Suositukset yhdistävät tutkimustietoa rehtorien arkityön kokemuksiin.

KOMENTOSILTA
Kestävän sivistyksen rehtoriverkosto

Toimenpidesuosituks kestävän koulun rakentamiseen

Komentosilta-verkoston rehtorit

Koonti: Vilma Nikkanen & Jussi Tomberg

Maaliskuu 2026

<https://tinyurl.com/mtefdtvr>

Rakenteelliset suositukset kestäväan kouluun

Toimenpidesuosituksset kohdistuvat perusopetuksen ja lukiokoulutuksen ohjaukseen valtakunnallisella ja kuntatasolla.

1. Täsmennetään sivistyskäsitystä vastaamaan planetaarista todellisuutta

On toimittava yhden planeetan rajoissa.

Sivistyskäsitystä täsmennetään niin, että kestävyys ohjaa koulun perustehtävää, johtamista ja arjen valintoja.

2. Määritellään kansallinen perustaso kestäväälle koululle

Kestävyystyölle muotoillaan selkeä toimintakehys ja vähimmäisvaatimukset.

Tehdään näkyväksi olemassa olevat käytännöt, kytketään ne kestävyiden tavoitteisiin ja selkeytetään vastuunjako. Tällöin kestävyys jäsenyy kokonaisuutena ja ekologinen ulottuvuus saa sille kuuluvan paikan.

3. Rakennetaan kunnille ja kouluille yhteinen kestävyystarina

Kuntien on kytkettävä koulut osaksi kestävyystä koskevaa päätöksentekoa yli hallintorajojen.

Kestävyys ei etene kouluissa, jos kunnalliset päätökset tehdään irrallaan arjesta tai jäävät sivistystoimen vastuulle. Yhteinen kestävyystarina yhdistää toimijat ja tuo jatkuvuutta päätöksentekoon.

4. Vahvistetaan kestävyiden johtamista koulutusjärjestelmässä

Rehtoreille turvataan aika, tuki ja resurssit johtaa kestävyystyötä.

Rehtorikoulutusta tulee kehittää kestävyiden johtamisen näkökulmasta yhteistyössä korkeakoulujen kanssa ja rakennetaan teemoihin täydennyskoulutusta. Kestävyys on osa rehtorin perustyötä ja priorisointia.

5. Tuetaan koulua toivon ja toimijuuden kasvualustana

Toiveikasta tulevaisuutta rakennetaan lasten ja nuorten toimijuudella.

Kestävyystyö kytketään osaksi osallisuus- ja hyvinvointityötä sekä demokratiakasvatusta. Kouluissa tulee käsitellä kestävyyskysymyksiä myös dialogisesti.

Miten mukaan toimintaan?

Kaikki rehtorit kannelle! Tavoitteenamme on jättää vesille jäsenmäärältään kasvava, vaikuttava ja pysyvä verkosto.

Maihinnousukortteja täytämme seuraavan kerran, kun matkan tulokset ovat valmiita hyödynnettäväksi laajemmalle yleisölle (syyslukukausi 2026). Pysy kuulolla!

Matalan kynnyksen risteilyjä tarjolla jo nyt!

www.ouka.fi/komentosilta

**Tule nauttimaan
virtuaalisista
meriaamiaisista**

Raikkaita puheenvuoroja
Teamsin välityksellä

**Liity uutiskirjeen
tilaajaksi**

Ajankohtaiset
kuulumiset suoraan
sähköpostiin

**Seuraa matkaa
somessa**

komentosiltaverkosto

Komentosilta

**Projektin
navigaattorit:**

Vilma Nikkanen
Projektikoordinaattori
puh. 040 537 4016
vilma.nikkanen@ouka.fi

Jussi Tomberg
Kestävyysasiantuntija
puh. 044 703 9186
jussi.tomberg@ouka.fi

Pietu Niinimäki
Projektiasiantuntija
puh. 040 355 3292
pietu.niinimaki@ouka.fi